

Program for Halden Venstre 2023-2027

INNHOOLD

Halden inn i fremtiden
Arbeid og utdanning
Miljø og klima
Frivillighet, kultur og idrett
Helse
Venstre i kommunepolitikken

1. HALDEN INN I FREMTIDEN

Det har bodd folk i og rundt Halden i tusenvis av år. Det siste, store håndfaste beviset på dette er Gjellestadskipet som er over 1000 år gammelt, men det har vært aktivitet her helt tilbake til 3500 år siden. Halden er kjent for mye: Vi bor i IT-byen Halden, SmartCity Halden, fjord- og festningsbyen Halden og ikke minst arrangementsbyen Halden.

Halden Venstre ønsker også å legge til **fremtidsbyen** Halden. Vi har en lang historie, og nå vil vi i Venstre ta Halden fremover. Les om hvordan vi vil gjøre dette i programmet vårt.

Venstre stiller til valg som et konstruktivt parti. Vi har vist at vi kan samarbeide med hele det politiske spekteret i Halden. Det viktigste for oss er å få mest mulig gjennomslag for våre og våre velgeres hjertesaker.

Halden Venstre vil prioritere følgende hovedsaker:

- Forebygge utenforskap og utjevne sosiale forskjeller.
- Ta vare på naturen, miljøet og klima.
- Skape mer sysselsetting og aktivitet i næringslivet.

Den viktigste forutsetningen for utvikling og bærekraft er at Halden kommune har en sunn økonomi. Men, som lavinntektskommune får vi færre overføringer fra staten enn andre kommuner. Slik det er nå opplever vi at de økonomiske rammevilkårene ikke er tilstrekkelig for å gi lovpålagte tjenester som er gode nok. Vi må derfor bruke pengene smartere. Det kan bety at vi noen ganger må ta vanskelige valg. Samtidig må vi jobbe aktivt opp mot nasjonale myndigheter for å få et mer rettferdig inntektsgrunnlag.

OM VENSTRE

Venstre er Norges eldste parti og ble etablert i 1884 etter en nasjonal mobilisering av demokratiforkjempere. Venstre var pådriver i innføringen av alle de store reformene i starten av det liberale norske demokratiet.

Venstre er Norges sosialliberale parti. Venstre er **liberalt** fordi vi jobber for enkeltmenneskets frihet til å bestemme over seg selv og sin framtid - uavhengig av kjønn, legning, alder, hudfarge, funksjonsevne eller annen ytre rammer. Venstre er **sosialt** fordi vi vil ha det samme sikkerhetsnettet for alle, med like rettigheter, muligheter og plikter.

2. ARBEID OG UTDANNING

BARNEHAGE OG SKOLE

Utdanning er nøkkelen til en bedre framtid. Derfor er utdanning alltid en prioritet for Venstre. Det er gjennom utdanning at vi utjevner sosiale forskjeller og gir alle like muligheter i livet. Elever har ulike forutsetninger, interesser og behov. Da er det avgjørende at vi skaper en skole som tar hensyn til forskjellene som finnes mellom oss. Venstre sitt mål er å skape en skole som ser alle elever, og som evner å tilby mestring og læringsglede for alle. Venstre vil at alle elever skal kunne oppnå sitt fulle læringspotensial. Både det fysiske og psykiske skolemiljøet skal være trygt, både for ansatte og elever.

Det er i lokalsamfunnene elevene går på skole og lærerne jobber, og det er der man ser enkeltindividets behov. Skolen kan ikke detaljstyres av nasjonale politikere, men må bygges opp gjennom en aktiv skolepolitikk i kommunene. Dette vil Venstre gjøre gjennom å gi sikre full selvbestemmelse over skolestrukturer og sørge for budsjetttrimmer som gir de ansatte tid og mulighet til å følge opp elevene.

Det er årene i barnehagen og på skolen som legger grunnlaget for hvordan livene våre videre blir. Det er derfor svært viktig at alle har et trygt og godt læringsmiljø. Mobbing tolereres ikke! Men ofte er det vel så mye mobberen som trenger oppfølging som den som blir mobbet. Vi ønsker å styrke kompetansen i skole og barnehage for at riktige tiltak settes inn så tidlig som mulig. Tidlig innsats vil derfor være en god investering i et godt liv, både for elevene, foreldrene, ansatte og medelever.

Mange elever har andre forpliktelser etter skolen og ikke alle foreldre føler at de er kompetente til å bidra på en konstruktiv måte til leksearbeidet. Lekser kan også skape mye friksjon i hjemmet. Halden Venstre ønsker derfor å jobbe for at skoleledelsen arbeider for en enda mer leksebevisst skole.

Mange elever blir også kjørt til og fra skolen, ofte for å få hverdagen til å gå opp for foreldrene. Vi ønsker å se på om det er mulig at skoler i Halden kan bli hjertesoneskoler¹, i samarbeid med skolens ledelse og ansatte, FAU og elevene selv, der trafikksikkerhet og holdningsskapende arbeid blir enda tydeligere.

Halden har i dag for mange skoler sammenlignet med elevtallet og det koster mye ekstra ressurser. Halden Venstre vil redusere antallet skoler slik at alle elever og ansatte får mer ressurser til undervisning og tilpasning til den enkelte.

For skolen vil Halden Venstre:

- Avvik i skolemiljøet skal følges opp regelmessig og strukturert.
- At det er tilgang på riktige og tilstrekkelige ressurser slik at det foretas systematisk kartlegging av alle elevene i Halden-skolen slik at man tidlig oppdager diagnoser som f.eks. lese-, skrive- og regnevansker og autismespekterforstyrrelser eller andre atferdsvansker, og gir tilstrekkelig hjelp med en gang.

---

¹ En hjertesoneskole er, i følge Trygg Trafikk (2023), "et samarbeid mellom mange aktører som alle ønsker å fremme barns trygghet, sikkerhet og helse på skoleveien", se <https://www.tryggtrafikk.no/opplaering/skole/hjertesone/>.

- At læring skal skje i trygge og forutsigbare rammer på skolen. Haldenskolen bør derfor være leksebevisst.
- Fjerne alt selvpålagt (i Haldenskolen) byråkrati for ansatte.
- Tilpasse antall skoler til antall elever.
- Avslutte den ekskluderende praksisen med gudstjeneste i skoletiden.
- Styrke innholdet i SFO ved hjelp av et tettere samarbeid med frivillige lag og foreninger.
- Bruke skolen mer aktivt som arena for andre aktiviteter; nærmiljøskole slik som Låby er et eksempel på.
- Sikre god seksualundervisning for alle barn, slik at de tidlig lærer om egen og andres grensesetting.
- Styrke laget rundt eleven ved å ansette flere helsesykepleiere, skolepsykologer, miljøarbeidere og rådgivere med formell kompetanse.
- Styrke samarbeidet mellom skolebibliotekene og Halden bibliotek.
- Alle barn skal få tilpasset opplæring og føle mestring i skolehverdagen. For noen elever kan alternative læringsarenaer bidra til dette.
- Vurdere om hjertesoneskoler² kan være aktuelt for Halden.
- Halden Venstre ønsker seg et prøveprosjekt i kommunen hvor elever på ungdoms- og videregående skole får begynne senere på skolen.
- Videreføre arbeidet med skolehager.

Ingen familier er like og barn har ulike behov. Derfor ønsker Venstre et mangfold i barnehagetilbudet, slik at familier kan velge et tilbud som passer for dem og barnet. Å ikke få plass i en barnehage i nærheten av der du bor eller jobber, byr på utfordringer for mange. Det er et kapasitetsproblem som må løses.

Kompetanse hos ledelse, lærere og ansatte, gode inne- og utemiljøer og nok voksne er helt avgjørende for barna. Kvaliteten på barnehagene er det som er viktig, ikke hvem som driver eller eier dem.

Barnehagen er avgjørende for integrering, inkludering og språkutvikling. Det er derfor viktig at kommunen jobber målrettet for å øke graden av deltakelse for barn med flyktning- og innvandrerbakgrunn i barnehagen.

For barnehagene vil Halden Venstre:

- Ha naturlige utearealer ved hver barnehage.
- Åpne for at enkelte barnehager kan ha utvidet åpningstid dersom mange foreldre ikke bare jobber på dagtid. Det skal være en øvre grense for hvor lenge barnet kan oppholde seg i barnehagen.
- Gjennomføre en prøveordning med helge- og nattåpent omsorgstilbud for barn, med en øvre grense for hvor lenge barnet kan oppholde seg i barnehagen, både på kort og lang sikt.
- Styrke alderstilpasset opplæring for barn om kropp, seksualitet, identitet og følelser fra og med barnehagealder. Blant annet for å lære barn om å sette grenser.

---

² En hjertesoneskole er, i følge Trygg Trafikk (2023), "et samarbeid mellom mange aktører som alle ønsker å fremme barns trygghet, sikkerhet og helse på skoleveien", se <https://www.tryggtrafikk.no/opplaering/skole/hjertesone/>.

- Styrke barnehageansattes kompetanse om barn med høyt læringspotensial, slik at alle barn kan få utnyttet sitt potensial.

NÆRINGSLIV, ARBEIDSPLASSER OG UTDANNING

Barnehage, skole, og utdanning gir oss verktøyene vi trenger for livet. I arbeidslivet bruker vi ferdighetene våre, men vi utvikler også nye. På Porsnes og Remmen utdannes fremtidens arbeidstakere og forskere. Halden Venstre vil støtte næringsliv og utdanning.

Samtidig er det mange som havner utenfor både et utdanningsløp og arbeidslivet. Vi ønsker å se på ulike måter å inkludere flere i arbeidslivet. Yire er et slikt lokalt selskap som skal hjelpe selvlærte IT-utviklere og -spesialister inn i arbeidslivet i samarbeid med NAV. Vi ønsker å forsterke denne type samarbeid.

Venstre ønsker også at kommunen bruker sine økonomiske muskler for det lokale næringslivet ved å vektlegge kortreiste innkjøp og dele opp større oppdrag slik at lokale leverandører er i stand til å konkurrere ved større, kommunale innkjøp.

Høgskolen i Østfold (HiØ) må være en integrert del av Halden kommunes strategi for høyere utdanning, både for videre- og tilleggsutdanning av egen befolkning, men også som magnet for å trekke forskere, forelesere og elever til miljøet rundt HiØ. Dette må også henge sammen med de andre kunnskapsinstitusjonene i kommunen som Smart Innovation og Institutt for Energiteknikk. Utvikling av nye studietilbud ved Remmen vil bidra til positiv utvikling av lokalsamfunnet.

Halden Venstre vil:

- Skape større samarbeid mellom NAV og selskaper som Yire og oppmuntre til tilsvarende initiativ på andre områder.
- Legge til rette for mer utbygging av studentboliger, med mål om å sikre at alle studenter som ønsker det, skal kunne leie en rimelig studentbolig.
- Øke psykologtettheten, og sikre lavterskeltilbud for studenter.
- Intensivere arbeidet som er påbegynt med arrangementet Kunnskap i sentrum.
- Jobbe for at Halden blir en foregangskommune for inkludering i arbeidslivet gjennom kunnskap, blant annet ved å se på muligheter for arbeidstrening.
- Legge til rette for flytting av statlige arbeidsplasser til Halden, som f.eks. Tolldirektoratet og Landbruksdirektoratet.
- Arbeide for å gjøre Svinesundsterskelen seilbar for større skip, men samtidig gjøre det på en mest mulig skånsom måte med tanke på miljømessige konsekvenser for svenskekysten, Ringdalsfjorden og Iddefjorden.
- At Halden kommune skal gjennom sine innkjøp av varer og tjenester bidra til sosial og økologisk bærekraft. Det er gjennom kravene til innkjøp kommunen aktivt kan jobbe for å få ned de indirekte klimagassutslippene.
- Jobbe for at lokale butikker kan holde søndagsåpent om de ønsker det.
- At kommunen videreutvikler arena- og arrangementsbyen Halden.
- Bidra til at Høgskolen i Østfold styrker sin posisjon blant læreinstusjoner og som kompetanseleverandør til det offentlige og private næringsliv.
- At Halden kommune fortsatt skal være en aktiv og attraktiv kommune for lærlinger som ønsker å gjennomføre læretiden sin.

3. MILJØ OG KLIMA

AREALPOLITIKK, KLIMA OG NATUR

Klimakampen er i bunn og grunn en frihetskamp. Det handler om å gi barna mulighet til å leve et godt og trygt liv nå og i framtiden. Vi må ta vare på naturen og alle de godene kloden som økosystem tilbyr oss, slik som mat, rent vann og ren luft. Venstre vil at det skal være enkelt, både for lokalsamfunn og enkeltmennesker, å bidra i klimakampen og leve et godt liv med et lite miljøavtrykk.

Kampen for å kutte klimagassutslipp er like viktig lokalt som nasjonalt. Det er summen av små og store grønne handlinger og tiltak som vil gjøre Norge klimanøytralt. For Venstre er det viktig at alle lokalsamfunn bidrar i klimadugnaden ved å kutte utslipp der de kan. Våre folkevalgte stiller derfor til valg for å kutte lokale klimagassutslipp. Vi vil gjøre det enklere å ta grønne valg, slik at lokalsamfunnene våre aktivt bidrar til at vi når målene i Paris-avtalen.

Både miljø og klima setter rammer for alt vi er og alt vi gjør. Alt vi mennesker gjør påvirker naturen og miljøet rundt oss. Ny kunnskap om arealbrukens betydning for klima, miljø og natur gjør at vi må være strengere når vi forvalter kommunens 3000 kvadratkilometer med areal. Vi mener at uberørt natur og dyrka mark skal bevares så langt det går. Det er derfor viktig at vi gjør så få inngrep i naturen som mulig. Vi vil jobbe for at vei, boliger og næring legges til områder der naturen ikke blir berørt.

Vi må også forberede oss på at det blir varmere, våtere, tørrere og mer ekstremt vær. Vi må planlegge infrastruktur for denne virkeligheten.

Vi vil sikre at naturen ikke taper for ethvert byggeprosjekt. For å hindre naturtap, vil vi kartlegge områdene i kommunen, og arbeide for at klimaregnskapet inkluderer et naturregnskap over naturområder som er gått tapt eller forsøkt tilbakestillt.

Halden Venstre vil:

- Prioritere å skjerme naturen når det er konflikt mellom naturhensyn og utbygging.
- Der det gis tillatelse til bygging skal det stilles vilkår som sikrer minst mulig nedbygging av natur.
- Prioriterer insektsvennlighet og ulike tiltak som fremmer dette, slik som å så engfrø, og arbeide for at monokulturer³ begrenses.
- At Halden kommune utvider avløpsrensingen med nitrogen- og fosforfjerning for å skåne miljøet i fjorden.
- Tilføre ytterligere virkemidler for å styrke Halden sin sykkel- og gåstrategi. Det innebærer mer sykkelvei og bedre tilpasset kjøremønster for syklister i allerede eksisterende sykkeltraseer.
- Fortsette arbeidet med å forhindre matsvinn.
- At kommunen skal stille tydelige krav til sine avtaleparter og tilbydere med tanke på klimaavtrykk.

---

³ Monokultur er, i følge Store norske leksikon (2021): "dyrking av samme planteart eller kulturvekst på samme jordstykke i år etter år, uten å skifte med andre arter eller vekster, se <https://snl.no/monokultur>.

- At Halden, i egen drift, er en klimanøytral kommune innen 2030.
- At Halden blir et nullutslippssamfunn før 2050.
- At alle offentlige nybygg skal ha den høyeste miljøstandarden mulig i henhold til de anerkjente standardene ISO og BREEAM.
- At nybygg primært skal skje i allerede etablerte nabolag
- At kommunen skal stoppe bruk av engangsplast, engangskopper og engangsservise i all virksomhet.
- At Haldens forskrifter endres med sikte på å forby privat fyrverkeri i hele kommunen.
- Styrke jordvernet.
- Gjenåpne bekker og elver som er lagt i rør for å bidra til naturlig infiltrasjon og kapasitet ved store nedbørsmengder.
- At Haldens befolkning må få sikres bedre tilgang til vann og sjø gjennom brygger, stier og strender som ryddes og vedlikeholdes.
- Begrense lysforurensning i gater og mark, for eksempel ved automatiske lyssensorer, lavere effekt eller rettet lyskaster.
- Mender det er godt miljøvern og økonomi å ta vare på hus og eiendommer. Vi vil derfor styrke vedlikeholdet av kommunale bygg.
- At klimaplanene følges opp.
- Styrke kommunens satsning på biologisk mangfold, bekjempelse av fremmede arter, restaurering og reetablering av natur. Samarbeid med eksterne parter vil være viktig.
- Jobbe med de andre kommune rundt Oslofjorden for å verne fjorden.
- Vurdere å innføre en arealavgift ved alle prosjekter der natur og matjord bygges ned. En evt. avgift øremerkes natur- og miljøtiltak.
- At kommunen fortsetter å jobbe for å bli en «bærekraftskommune» i tråd med FNs 17 bærekraftsmål.
- Støtte opp om at Intercity-sporet kommer på plass så fort som mulig, og at prosessen følges aktivt opp fra kommunens side.
- Tilføre ytterligere virkemidler for å styrke klimabudsjett, klimaregnskap, arealbudsjett, arealregnskap og naturregnskap, og sørge for at dette legges til grunn for behandling i alle relevante saker.
- At kommunen skal være en pådriver når det kommer til å gjenbruk, ombruk, reparasjon og gjenvinning.
- Tilby kursing i beredskapshager og opprette frøbibliotek etter modell fra Moss med tanke på å øke matvareberedskapen.
- Jobbe for et bærekraftig skogbruk i kommunen.
- Forby flatehogst.

SAMFERDSEL

Hjulene på bussen går rundt og rundt, men vi skulle gjerne sett at de gikk enda mer. Busstilbudet har blitt bedre de siste årene, men vi ønsker gjerne at de skal bli enda bedre. Først og fremst ved å forsøke å finne flere ruter slik at det blir færre melkeruter rundt om i byen.

Vi vil fortsette å arbeide med delingsinitiativene som SmartCity og kommunen driver med. Vi ønsker også en kommune som er proaktiv opp mot fylke og regjering. Tog-satsingen må ikke stoppe opp. Vi bør sikre togsporene ytterligere, slik at togene kan gå oftere, og senke reisetiden fra Halden til Oslo og videre til Göteborg. Halden er veien til Europa.

Halden Venstre vil:

- At alle nye, offentlige kjøretøy skal være elektriske og at alle nye, offentlige anleggsmaskiner skal være elektriske så langt det er mulig.
- At nye større, byggeprosjekt skal ha krav om ladeplasser for el-bil.
- At Halden kommune er en proaktiv aktør for å sikre mer og raskere togutbygging.
- Vurdere om autonome ferger innover Iddefjorden og utover Ringdalsfjorden for å knytte f.eks. Ystehede, Sponvika eller Svalerødkilen til Halden sentrum.
- Etablere gjennomgående sykkelruter for å kunne erstatte arbeidsreise (fra bil til sykkel).

ENERGIBYEN HALDEN

Energi har alltid vært viktig for Haldensamfunnet. Først med sage-, veve- og spinnemaskiner direkte drevet fra Tista fra starten av 1800-tallet. Så kom Fredrikshalds Elektrisitetsværk på Porsnes som stod ferdig i 1900 og Saugbrugsforeningens kraftstasjon i 1907. Institutt for Energiteknikk (IFE) etablerte seg i Halden i 1955 (den gang Institutt for Atomteknikk) på Saugbrugsforeningens område og bygde Norges andre atomreaktor der. Deler av restvarmen fra Haldenreaktorene ble brukt i produksjonen hos "Brugsen".

Verden er på ny i en energikrise samtidig som vi også er i en klimakrise, naturkrise, miljøkrise og fattigdomskrise. Vi må derfor fase ut det meste av fossile energikilder for å ta vare på klima og folkehelse. Frem mot 2050 trenger Norge minst 100 TWh ny elektrisitetsproduksjon samtidig som vi må jobbe med energiøkonomisering. Tilgang på elektrisitet vil være nøkkelen for å omstille oss til et helelektrisk samfunn og bygge ny, grønn industri.

Hele regionen vår har et stort elektrisitetsunderskudd i dag og det er små muligheter for mer produksjon i regionen. Derfor ønsker Halden Venstre å bygge på IFE sin kompetanse og satse på bygging av kjernekraftverk og forskning og utvikling av avanserte reaktorer. Dette vil gi mange nye arbeidsplasser, skape skatteinntekter, bygge kompetanse som trengs og gjøre Halden til en attraktiv by å bo og arbeide i.

Halden Venstre vil:

- Bidra til at det kommer i gang offisielle forhandlinger med aktører som ønsker å bygge kjernekraft i Halden.
- Være med å skape en god og faktabasert debatt om kjernekraft i lokalsamfunnet for å avgjøre om det er formålstjenlig å gå videre med å bygge kjernekraftverket i Halden.
- At det skapes forutsigbare rammebetingelser for etablering av kjernekraft i Norge og Halden.
- Styrke IFE sin rolle i Halden og Norge.
- Etablere et "Norwegian Centre of Expertise" (NCE) for å utvikle fremtidens energiteknologier i Halden.

4. FRIVILLIGHET, KULTUR OG IDRETT

KULTUR OG FRIVILLIGHET

Det er mye i kommunen som vi kan være stolte av. Vi har et rikt kulturliv med et splitter nytt bibliotek, stort og variert konserttilbud, Det Norske Blåseensemblet (DNBE), barer med musikk, private kultur næringer og mye annet. Mange av oss deltar i dette varierte kulturlivet, som næring, som hobby, eller som underholdning. Dette er ting som gjør Halden til en bedre by å bo i. Dette må vi sørge for å utvikle videre.

Kulturskolen spiller en sentral rolle i det lokale kulturlivet og bør være priset og lokalisert på en slik måte at den er tilgjengelig for alle.

Frivillig arbeid er av stor verdi for både lokalsamfunnet og den enkelte. Alle bør få muligheten til å delta i frivillig arbeid. Derfor er det viktig for Venstre at det skal være enkelt å være frivillig, og at frivilligheten har en sterk rolle i lokalsamfunnet.

Halden Venstre vil:

- Gi mer frie kulturmidler, som i hovedsak skal støtte mangfoldet i kulturlivet i Halden.
- Gi mer midler til de ordningene med oppstart og videreutvikling av arrangementer i Halden.
- Videreutvikle Fredriksten festning som både kulturminne og kulturarena.
- Fortsatt være garantist for at Det Norske Blåseensemblet (DNBE) har base i Halden gjennom tilgang til øvingslokaler og kommunal støtte i henhold til stiftelsesavtalen.
- Styrke kulturskolen gjennom gruppeundervisning, samarbeid med skolene og utadrettet virksomhet.
- At en kulturminneplan blir utarbeidet, og ligge til grunn for en offensiv satsning på kulturvern og formidling av Haldens kulturarv.
- At arbeidet med å utvikle Halden videre, med kvalitet, med vern av kulturminner og for vekst og utvikling ivaretas av en byarkitekt.
- Gjøre egnede offentlige lokaler tilgjengelige for lag og foreninger på en enkel måte.
- At kommunen tilbyr livssynsåpne lokaler, slik at mennesker som ikke bekjenner seg til etablerte religioner kan avholde seremonier som bisettelse, konfirmasjon, bryllup, og andre livsbegivenheter i et livssynsnøytralt rom.
- At kommunen trapper opp rollen som initiativtaker, bidragsyter og samarbeidspartner for frivilligheten.
- At kommunen samarbeider tettere med mangfoldet av frivillige organisasjoner i utvikling av sine tjenester.
- At private kulturaktører får forutsigbare rammebetingelser.
- At Gjellestad utvikles til å bli en besøkssenter.
- Kulturskolen spiller en sentral rolle i det lokale kulturlivet og bør være priset og lokalisert på en slik måte at den er tilgjengelig for alle.

IDRETT OG FRILUFTSLIV

Halden får snart en splitter ny arena på Os og samtidig er vi svært nærme å bygge en ny svømmehall. Sammen med de eksisterende hallene rundt om i kommunen gjør dette oss

bedre rustet til både profesjonell og mangfoldig idrett. Men det må også finnes ressurser og ildsjeler.

Det er også viktig at den uorganiserte idretten får gode kår. Anlegg for dette vedlikeholdes og rustes opp. Friluftsliv kan ikke skje uten natur.

Halden Venstre vil:

- At kommunen bidrar med en tredel til tippemiddel-anlegg som legger særlig til rette for uorganisert idrett, gir økt mangfold av anlegg og ikke fører til unødig bilbruk.
- At kommunal driftsstøtte gis til nyetablerte lag og foreninger som gir et økt mangfold av idretts og friluftaktiviteter i Halden.
- Jobbe for at idrettsfag-linja på Porsnes styrkes.
- Holde tett dialog opp mot HiØ avdeling Remmen med tanke på nye studietilbud innen idrettsfag.
- At kommunal driftsstøtte gis til lag og foreninger som jobber aktivt med å inkludere barn i familier med dårlig råd og med integreringsarbeid.
- At stier tilgjengeliggjøres, vedlikeholdes, sikres og merkes.
- At anlegg, lekeplasser og parker er vedlikeholdt.
- Å utfase granulat på kunstgressbaner for å hindre forsøpling.
- Styrke samarbeidet med Halden Idrettsråd, kulturrådet, Inspiria og andre aktører.
- Sørge for at ny svømmehall blir bygget så snart som mulig og helst før avvikling av anlegget på Remmen.

5. HELSE

Et trygt og nært helsetilbud av høy kvalitet er viktig for at alle skal ha frihet og mulighet til å delta i samfunnet. For at alle skal kunne leve et godt og selvstendig liv lenger, må samfunnet forebygge mer og reparere mindre innenfor både psykisk og fysisk helse. Tidlig innsats og mer inkludering kan bidra til å forhindre utenforskap og sette flere i stand til å delta i samfunnet på like premisser. Vi må også gjøre tiltak som letter for de som fortsatt har arbeidsevne og ønsker å stå i jobb litt lenger.

Halden har vært tidlig ute med en teknologisk tilnærming, og det må vi fortsette å se på. Men maskiner kan ikke erstatte mennesker. Vi må derfor også se på andre måter å organisere arbeidet på.

Tilbudet til personer som sliter med psykiske helseplager og lidelser, er ikke godt nok. Venstre vil sikre rask og god psykisk helsehjelp, utvide lavterskeltilbudet og styrke ettervernet.

Halden Venstre vil:

- I påvente av ny svømmehall med varmebasseng, klargjøre bassenget i Halden Helsehus til bruk og midler til å drifte det.
- NAV skal være til hjelp og støtte. De som jobber her må få nødvendig kompetanseheving der dette trengs.
- Gjøre Halden til en forsøkskommune for jobbdesign, der man tar ut enkelte arbeidsoppgaver fra profesjonsutøvere og tildeler disse til stillinger med lavere kompetansekrav. En slik type stilling kan være matvert på sykehjem og andre

institusjoner for å sikre at beboerne får tilstrekkelig mat samtidig som sykepleiere og andre helsearbeidere blir frigjort til lovpålagt hvile eller medisinsk oppfølging.

- Evaluere heltidsprosjektet sammen med de ansattes representanter.
- Planlegge for nytt alders- og demenshjem.
- Sikre at kommunen har en ungdomskontakt og et godt lavterskeltilbud for ungdom som har psykiske plager.
- Bruke helsestasjonen som et verktøy for å samordne tjenestene for både barn, ungdom og eldre på ett sted.

6. VENSTRE I KOMMUNEPOLITIKKEN

Vi ønsker også å fortelle litt om hvordan vi ønsker at ting skal være i kommunen vår, og hva slags folk partiet består av. Venstre har en lang og stolt tradisjon for å sikre gode prosesser, åpenhet og saklighet i politikken. Det ønsker vi å fortsette med.

Vi vil gjerne høre mer fra innbyggerne i Halden. Våre kanaler og folkevalgte er åpne for innspill. Vi ønsker også å gjøre innbyggerinitiativet mer kjent, slik at flere kan benytte seg av muligheten til å få sin sak behandlet av kommunestyret.

Vi ønsker å ha en god og saklig tone i den offentlige debatten.

Halden Venstre vil:

- Ta del i de offentlige ordskiftet og lytte og redegjøre for vår politikk, også i kanaler som sosiale medier og kommentarfelt. For Venstre er det avgjørende å sikre god medvirkning fra innbyggerne
- Være åpne for å ta imot innspill fra innbyggere og andre interessenter.
- Innføre åpenhetsregister etter modell av KS sin utredning for å synliggjøre kontakt mellom beslutningstakere i kommunen og de som ønsker å påvirke beslutningstakere.
- Jobbe aktivt opp mot nasjonale myndigheter for å få et mer rettferdig inntektsutjevningssystem.
- At eiendomsskatten settes tilbake til et lavere nivå for innbyggerne.